

Anna Janicka
Wydział Filologiczny
Uniwersytetu w Białymstoku

**Międzynarodowa Konferencja Naukowa
„Dwujęzyczni pisarze polscy i litewscy.
Zagadnienia bilingwizmu w kulturze polskiej i litewskiej.
Literatura - Kultura - Język”.
Wilno - Szetėjnė, 8-9 października 2015 r.**

W dniach 8-9 października 2015 roku obradowała w Wilnie i Szetėjniach litewsko-polska konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom bilingwizmu w kulturze polskiej i litewskiej. Konferencja została wcześniej wpisana do państwowego, litewskiego kalendarza imprez naukowych o charakterze międzynarodowym. Temat konferencji zaproponowali wspólnie badacze z Uniwersytetu w Białymstoku i Litewskiego Uniwersytetu Edukologicznego: prof. Jarosław Ławski, prof. Andrzej Baranow, doc. Halina Turkiewicz i dr Anna Janicka. Konferencja podsumowywała wieloletni etap coraz bliższej współpracy między Wydziałami Filologicznymi LUE i UwB, której animatorem przez lata była prof. Anna Kiezuń. Ukoronowaniem wspólnych dokonań stało się podpisanie w 2015 roku porozumienia naukowego między uczelniami LUE i UwB. Współpracę tę koordynują obecnie Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB oraz kierowane przez dr Henrykę Sokołowską Centrum Języka Polskiego, Kultury i Dydaktyki LUE.

Trzeba w tym miejscu podziękować za wsparcie idei Konferencji litewskim współorganizatorom: Rektorowi LUE, prof. Algirdasowi Gaižutisowi, Dziekanowi Wydziału Filologicznego prof. Gintautasowi Kundrotasowi oraz dr Henryce Sokołowskiej z CJKiD. Bez ich wsparcia ta trudna logistycznie impreza naukowa nie doszłaby do skutku.

W skład Komitetu Organizacyjnego Konferencji weszli badacze z obu, wileńskiego i białostockiego, ośrodków:

Prof. Jarosław Ławski – *Przewodniczący* (KBF „W-Z”, UwB, Białystok);
Prof. Andrzej Baranow – *Przewodniczący* (LUE, Wilno);

Mgr Monika Jurkowska – Wydział Filologiczny UwB – *Sekretarz Konferencji*;
 Mgr Piotr Drozdowski – Wydział Filologiczny UwB – *Sekretarz Konferencji*;
 Dr Henryka Sokołowska – Kierownik Centrum Języka Polskiego, Kultury i Dydaktyki (LUE, Wilno);
 Dr hab. Anna Wydrycka – Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski UwB;
 Doc. dr Barbara Dwilewicz – Litewski Uniwersytet Edukologiczny, Wilno;
 Doc. dr Romuald Naruniec – Litewski Uniwersytet Edukologiczny, Wilno;
 Doc. dr Halina Turkiewicz – Litewski Uniwersytet Edukologiczny, Wilno;
 Dr Anna Janicka – Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku;
 Dr Łukasz Zabielski – Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku.

Przygotowaniom do wileńskiego spotkania patronował Honorowy Komitet Naukowy Konferencji w składzie:

Prof. dr Gintautas Kundrotas – Przewodniczący (LUE, Wilno);
 Prof. dr Žydronė Kolevinskienė (LUE, Wilno);
 Doc. dr Irena Masojć (LUE, Wilno);
 Prof. dr Sigutė Radzevičienė (LUE, Wilno);
 Doc. dr Dainius Vaitiekūnas (LUE, Wilno);
 Prof. Mieczysław Jackiewicz (UWM, Olsztyn);
 Prof. Aleksander Fiut (UJ, Kraków);
 Prof. Halina Krukowska (UwB, Białystok);
 Prof. Michał Kuziak (UW, Warszawa);
 Prof. Agnieszka Czajkowska (AJD, Częstochowa).

Obrady odbywały się pierwszego dnia w salach Litewskiego Uniwersytetu Edukologicznego (ul. Studentų 39), następnego zaś dnia w Centrum Kultury im. Czesława Miłosza w Szetejniach. W Konferencji wzięło udział 35 badaczy, w tym 19 z Polski oraz po jednej osobie z Białorusi i Ukrainy. Obrady plenarne 8 października (czwartek) otworzyli swymi wystąpieniami:

1. Prof. dr hab. Tadeusz Bujnicki (UW, Warszawa)
 – *Litwini polemizują po polsku (przyczynek do publicystyki w międzywojennym Wilnie)*;
2. Doc. dr Dainius Vaitiekūnas (LUE, Wilno)
 – *Česlovo Milošo ir Tomo Venclavos dialogas*;
3. Dr Grzegorz Czerwiński (UwB, Białystok)
 – *Adas Jakubauskas – tatarski poeta Litwy*;
4. Prof. dr hab. Leszek Libera (UZ, Zielona Góra)
 – *Niemiecka ballada i piosenka polska. Wokół „Adeli” Antoniego Edwarda Odyńca*.

Następnie w godzinach popołudniowych obradowano w III sekcjach: Sekcja I: *Pisarze dwujęzyczni: klasycy, XIX-wieczność*; Sekcja II: *Twórczość pisarzy dwujęzycznych: wymiary nowoczesności*; Sekcja III: *Kulturowe źródła i konteksty bilingwizmu*.

Wśród referentów wymienić można: dra hab. Pawła Bukowca (UJ, Kraków), który mówił o *Dwujęzycznej literaturze litewsko-polskiej w wieku XIX (najważniejszych pytaniach historycznoliterackich)*, dr Małgorzatę Litwinowicz-Drożdziel (UW, Warszawa), która rozprawiła o *Języku jako projekcie pamięci*. Doc. dr Irena Fedorowicz (Uniwersytet Wileński) zastanawiała się nad *Nieznanymi kontekstami korespondencji J. A. Herbaczewskiego i J. Wichert-Kajruksztisowej*. Z kolei dr hab. Elżbieta Flis-Czerniak (UMCS, Lublin) analizowała temat „*Tajemna księga Litwy*”. *Józef Albin Herbaczewski i Tadeusz Miciński*. Prof. dr hab. Andrzej Baranow (LUE, Wilno) omówił *Twórczość litewskich i polskich pisarzy dwujęzycznych w kontekście komparatystyki dyskursywnej*, zaś dr Monika Pokorska-Iwaniuk (UAM, Poznań) „*Znad Biruty*” *Maironisa – polskie dzieło litewskiego twórcy*. Z kolei doc. dr Halina Turkiewicz (LUE, Wilno) poświęciła swe wystąpie-

Od lewej: prof. Swietłana Musijenko (Grodzieński Uniwersytet Państwowy im. Janki Kupały, Białoruś) i prof. Tadeusz Bujnicki (Wydział „Artes Liberales”, Uniwersytet Warszawski)

nie zagadnieniu: *Władysław Abramowicz: owoce dwujęzyczności*, a prof. dr hab. Violetta Wróblewska (UMK, Toruń) omówiła *Oskara Miłosza „Baśnie i legendy” w kontekście folklorystycznym*. O twórczości poetki XIX-wiecznej Karoliny Proniewskiej mówiły dr Anna Janicka i mgr Urszula Adamska (UwB). Dr Marcin Niemojewski (UW, Warszawa) wygłosił referat *Czas knygnešiai – przemytników książek – jako cezura w dziejach dwujęzycznego piśmiennictwa litewskiego*, natomiast doc. dr Barbara Dwilewicz (LUE) omówiła *„Wschody i zachody księżyca” Tadeusza Konwickiego w przekładzie na język litewski*.

To tylko część wystąpień, podejmująca zagadnienie dwujęzyczności, a czasem wielojęzyczności pisarzy polsko-litewskich. Drugiego dnia obrady przeniosły się do Szetejń, gdzie pojechaliśmy autokarem, zwiedzając po drodze Kiejdany. W Szetejniach na sesji plenarnej referaty wygłosili:

1. Prof. dr hab. Swietłana Musijenko (Uniwersytet w Grodnie, Białoruś)
– *Adam Mickiewicz i Czesław Miłosz o przeznaczeniu poety*;
2. Dr hab. Marek Bernacki, prof. ATH (ATH, Bielsko-Biała)
– *„Ojczyzna-polszczyzna”?* – interpretacja wiersza Czesława Miłosza *„Moja wierna mowa”* (w kontekście rozważań lingwistycznych Noblisty);
3. Prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak (UZ, Zielona Góra)
– *Czesława Miłosza pochwała prowincji* (na podstawie wiersza *„Mój dziadek Zygmunt Kunat”*).

Od lewej: dr Michał Siedlecki (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego), dr Marcin Bajko (Katedra Badań Filologicznych „Wschód - Zachód” UwB) i mgr Grzegorz Kowalski (Książnica Podlaska im. Ł. Górnickiego)

Konferencja – odbywająca się przy pięknej, słonecznej pogodzie – przebiegała w znakomitej atmosferze, co było zasługą i litewskich gospodarzy, i polskich gości. Obradowano po polsku, litewsku, rosyjsku. Na sesję przygotowano dwujęzyczny *Program*, uczestnicy Konferencji otrzymali w prezencie publikacje, w tym tom studiów *Wielokulturowy świat Siegfrieda Lenza. Studia*, Białystok – Ełk 2015 (pod red. J. Ławskiego i R. Żytyńca).

Nie sposób przecenić zaangażowania w organizację Konferencji jej litewskich organizatorów: prof. Andrzeja Baranowa i doc. Haliny Turkiewicz. Ze strony polskiej duży wkład w organizację wnieśli mgr Monika Jurkowska (KBF „Wschód – Zachód”) i pracownicy Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego: dr Łukasz Zabielski, dr Michał Siedlecki i mgr Grzegorz Kowalski, których wspierał mgr Piotr Drozdowski (Wydział Filologiczny UwB).

Konferencja miała swoje uroczyste momenty – inaugurację w Auli Uniwersyteckiej LUE i zakończenie w Centrum Kultury im. Czesława Miłosza w Szeletniach – ale i własne życie towarzyskie, które, jak poświadczają naoczni świadkowie, toczyło się do późnych godzin nocnych. Była to niezapomniana, bardzo dobrze zorganizowana, przebiegająca we wspaniałej atmosferze impreza polsko-litewska. Rzecz można: wzorowa, taka, którą można w przyszłości kontynuować. Gośćmi Konferencji byli między innymi: bohater jednego z referatów poeta Adas Jakubauskas, pani dr Hanna Libera z Essen w Niemczech. Nie mogli osobiście przybyć, ale nadesłali swoje teksty znani lituanie: prof. Mieczysław Jackiewicz (UWM, Olsztyn) i dr Inesa Szulska (UW, Warszawa).

Konferencji tej inicjatorami, co należy raz jeszcze uwydatnić, były Centrum Języka Polskiego, Kultury i Dydaktyki LUE oraz Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód” UwB. Pod koniec 2016 roku planowane jest wydanie litewsko-polskiej monografii poświęconej zjawisku bilingwizmu. Można sobie tylko życzyć, by spełniły się plany zorganizowania kolejnej litewsko-polskiej konferencji naukowej w 2017 roku w Wilnie.